

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 16 kwietnia 2010 r.

**Pani
Danuta Łagoźna
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Biłgoraju**

LLU-4100-04-04/2010
P/09/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Powiatowym Urzędzie Pracy w Biłgoraju, zwanym dalej „Urzędem” lub „PUP”, kontrolę prawidłowości wykorzystania dotacji przekazanych z budżetu państwa na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla bezrobotnych niepobierających zasiłku lub stypendium w 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 25 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia realizację przez PUP zadań związanych z opłacaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne dla bezrobotnych niepobierających zasiłku lub stypendium, pomimo stwierdzonych uchybień w prowadzeniu akt niektórych spraw oraz nieterminowego odprowadzenia części składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w drugim półroczu 2009 r.

Podstawą pozytywnej oceny była prawidłowo prowadzona w większości badanych przypadków ewidencja osób bezrobotnych niepobierających zasiłku lub stypendium i właściwe naliczanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla tych bezrobotnych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

Zastrzeżenia NIK związane są ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami dotyczącymi:

- niezachowania pisemnej formy wyrażenia zgody, przez osobę upoważnioną do działania w imieniu Starosty Biłgorajskiego, na rejestrację jako bezrobotnej osoby, która nie przedstawiła kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia jej statusu i uprawnień, co było niezgodne z art. 14 § 1 Kpa,
- nieterminowego odprowadzania do Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „ZUS”) składek zdrowotnych za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium.

1. W 2009 r. Urząd z uchybieniami realizował zadania wynikające z art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy² w stosunku do bezrobotnych nieposiadających zasiłku lub stypendium. Na podstawie badań kontrolnych przeprowadzonych na próbie 50 teczek bezrobotnych (1,5%) wylosowanych spośród 3.371 teczek osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, zarejestrowanych przez Urząd w 2009 r. stwierdzono, że PUP na bieżąco rejestrował osoby bezrobotne stosownie do wymogów art. 33 ust. 1 i 2 ww. ustawy. W 47 badanych przypadkach (94 %) rejestracji dokonywano po przedstawieniu przez te osoby wymaganego przepisami § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy³, kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia ich statusu jako osoby bezrobotnej oraz uprawnień do uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego.

W trzech przypadkach (6% badanych) Urząd, w oparciu o przepisy § 3 ust. 5 ww. rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 26 listopada 2004 r., przeprowadził rejestrację osób bezrobotnych bez przedstawienia przez te osoby kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia ich statusu i uprawnień. Przepis ten zezwala na rejestrację osoby nieposiadającej kompletu dokumentów w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po wyrażeniu zgody przez starostę. Niezachowano jednak pisemnej formy wyrażenia zgody przez starostę (lub osobę upoważnioną) na rejestrację takiej osoby i pisemnego uzasadnienia szczególnego trybu rejestracji. Było to niezgodne z art. 14 § 1 Kpa, który nakazuje załatwiać sprawy w postępowaniu administracyjnym w formie pisemnej. Także w decyzjach nadających tym trzem osobom status osoby bezrobotnej nie wymieniono w podstawie prawnej ich wydania § 3 ust. 5 ww. rozporządzenia oraz nie uzasadniono szczególnego trybu rejestracji tych bezrobotnych. Decyzje będące podstawą ww. trzech rejestracji wydała specjalista

² Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, ze zm.

³ Dz. U. Nr 262, poz. 2607, ze zm.

ds. rejestracji, posiadająca upoważnienie Starosty Biłgorajskiego do wydawania decyzji w tym zakresie, w jego imieniu.

Prowadzony przez PUP rejestr bezrobotnych składał się ze zbioru kart rejestracyjnych odpowiadających wzorcowi, jaki przedstawiony został w załączniku nr 1 do przywołanego wcześniej rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 26 listopada 2004 r.

Wszyscy bezrobotni nie pobierający zasiłku lub stypendium, spełniający warunki i ujęci w rejestrze bezrobotnych, zostali zgłoszeni przez PUP do ubezpieczenia zdrowotnego, zgodnie z art. 75 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴ zwanej dalej „ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej”. W jednym przypadku PUP, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 24 ww. ustawy wyłączył z ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS bezrobotnego, gdy zaczął on podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

2.1. Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium ustalone zostały przez Urząd zgodnie z art. 79 ust. 1 i 2 ww. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, w wysokości 9% podstawy wymiaru składki (49,66 zł miesięcznie w okresie od stycznia do maja 2009 r. oraz 51,75 zł miesięcznie w okresie od czerwca do grudnia 2009 r.). Odprowadzanie składek do ZUS odbywało się zgodnie z art. 87 ust. 1 ww. ustawy, tj. w terminie do 15 dnia następnego miesiąca, wyłącznie za miesiące od stycznia do maja 2009 r. W późniejszym okresie, składki do ZUS odprowadzono nieterminowo tj.: część składki za czerwiec 2009r. (67.223,84 zł) przekazano do ZUS z opóźnieniem 35 dni, składkę za lipiec w wysokości 167.682,69 zł przekazano z dwudniowym opóźnieniem, część składki za sierpień (11.674,69 zł) odprowadzono z opóźnieniem 98 dni, składkę za wrzesień w wysokości 168.524,56 zł odprowadzono z opóźnieniem 68 dni, składkę za październik w wysokości 165.496,50 zł przekazano z opóźnieniem 37 dni, składkę za listopad w wysokości 174.449,25 zł przekazano z opóźnieniem 7 dni. Skutkiem nieterminowego opłacenia składek za czerwiec i lipiec 2009 r. było zapłacenie ZUS odsetek w kwocie 737,00 zł. Przekroczeniem terminu zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium, naruszyło art. 87 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej i nosiło znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2005 Nr 14, poz. 114.

Nieterminowe opłacanie przez PUP w 2009 r. składek na ubezpieczenia zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium spowodowane było opóźnionym przekazywaniem przez Lubelski Urząd Wojewódzki („LUW”) dotacji na ten cel. PUP na bieżąco informował LUW o potrzebach w zakresie zabezpieczenia środków na pełne i terminowe odprowadzanie przedmiotowych składek.

PUP czterokrotnie zwracał się do ZUS z prośbą o odroczenie terminu płatności składki zdrowotnej za bezrobotnych bez prawa do zasiłku, motywując to wykorzystaniem w całości limitu środków na składki zdrowotne. Urząd podpisał umowę z ZUS, której przedmiotem było odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek za sierpień i wrzesień 2009 r. Opóźnienia wystąpiły także w płatnościach za październik (37 dni) i listopad (7 dni) 2009 r., w tych przypadkach nie zostało zawarte porozumienie. ZUS nie pobrał jednak od PUP odsetek z tego tytułu wynoszących odpowiednio 1.678 zł i 335 zł. Jak wynika z przekazanej PUP przez LUW korespondencji pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Społecznej a prezesem ZUS, związane było to z uzgodnieniami o niepodejmowaniu przez ZUS działania egzekucyjnych wobec urzędów pracy w odniesieniu do składek na ubezpieczenia zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

2.2. Urząd w 2009 r. otrzymał dotacje celowe w łącznej wysokości 2.006.145,- zł na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne dla bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W okresie od stycznia do czerwca 2009 r. dotacje te wpływały do Urzędu w terminie do 15 dnia każdego miesiąca, natomiast od lipca do grudnia 2009 r. wpływały one nieregularnie, w kwotach niższych niż potrzebne do opłacenia składek, a w październiku i listopadzie nie otrzymano dotacji na ten cel. Brakujące środki w kwocie 520.145 zł Urząd otrzymał dopiero w dniu 22 grudnia 2009 r.

Otrzymane dotacje przeznaczono na:

- 2.005.406.95 zł (99,96%) składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium,
- 737,00 zł na opłacenie odsetek za nieterminowe odprowadzanie tych składek.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- przestrzeganie pisemnej formy wyrażenia zgody starosty (lub osoby upoważnionej) na rejestrację osoby bezrobotnej, która nie posiada kompletu dokumentów i jej pisemnego uzasadnienia.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pani Dyrektor, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosku bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.